

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	7 Juli 2020
Zaaknummer	1879456
Portefeuillehouder	De heer A. Luijten, wethouder
Onderwerp	Verstedelijkingsstrategie MRA

1. Kennisnemen van

de stand van zaken van het traject Verstedelijkingsstrategie MRA en de vormgeving hiervan in de Regio Gooi en Vechstreek.

2. Inleiding

Vanuit de Metropoolregio Amsterdam is rechtstreeks aan u een informatiemail verzonden op 1 juli jl. die gaat over de stand van zaken van het traject Verstedelijkingsstrategie MRA en over het BO Leefomgeving van 8 juni jl (zie bijlage). Zoals eerder gecommuniceerd is de Verstedelijkingsstrategie gezamenlijk traject van Rijk en MRA regio. Binnen dit traject acteren wij als deelregio. Via deze aanvullende brief wordt u nader geïnformeerd, zodat u een en ander kunt duiden en kunt plaatsen binnen het perspectief van onze deelregio.

3. Kernboodschap

Waarom een verstedelijkingsstrategie voor de MRA

Het Rijk wil voor een aantal regio's in Nederland beschikken over verstedelijkingsstrategieën om op nationaal niveau keuzes te kunnen maken bij de uitwerking van de Nationale Omgevingsvisie. Deze uitwerking zal uiteindelijk in omgevingsagenda's voor verschillende landsdelen terecht komen (waar onze regio in landsdeel Noordwest Nederland zit, met Noord-Holland, Utrecht en Flevoland). Aan deze op te stellen omgevingsagenda's worden ook investeringen die het Rijk wil doen gekoppeld.

In het Strategische BO MIRT (Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) van 23 mei 2019 is tussen het Rijk en de MRA afgesproken om voor de MRA een gezamenlijke verstedelijkingsstrategie te ontwikkelen. In het BO MIRT van november 2019 zijn de uitgangspunten voor de Verstedelijkingsstrategie MRA vastgesteld. Deze gaat uit van een polycentrisch model. Dit houdt in dat Amsterdam de kernstad is waarbij er een sterke verbinding is met de regio's en regionale centra daaromheen. Ook zijn de zogenaamde sleutelgebieden (waaronder Hilversum binnen de Gooi en Vechtstreek) als belangrijke locaties benoemd. De uitgangspunten voor de Verstedelijkingsstrategie sluiten aan op opgaven die spelen in ons gebied.

Bij de bespreking van de concept MRA agenda 2.0 in alle gemeenten najaar 2019 is ook de Verstedelijkingsstrategie besproken (invulling verschilde per gemeente: via commissie, raad, informatieve avond). Ook bent u tijdens het regiopodium van 20 januari jl. hierover geïnformeerd. Dit is een volgend moment om u verder te informeren.

In coronatijd zijn enkele momenten om de raden te betrekken vervallen, waaronder het MRA congres van 17 april jl. en het Regiopodium van 20 april jl. Via deze informatiebrief en de informatiebrief van de MRA wordt u van de laatste informatie voorzien. Samen met de MRA wordt

geprobeerd om na de zomer een nieuwe informatiebijeenkomst te organiseren over de Verstedelijkingsstrategie MRA (welke in alle deelregio's rondom dezelfde periode gehouden zal worden met de raadsleden binnen de betreffende gemeenten). Hierbij vermeldende dat dit nog onder voorbehoud is van de ontwikkelingen rondom corona.

Inzet van de regio

De MIRT tafel is de plek waar de besluiten gaan vallen voor rijksbijdragen de komende jaren. De verstedelijkingsstrategie en de daarop volgende omgevingsagenda zal voor vele jaren de agenda van het Rijk, alsmede de verdeling van hiermee samenhangende middelen, bepalen. De komende periode wordt daarom cruciaal. We hebben als regio nu de kans om agendapunten aan te leveren die kans maken op rijksbijdragen in de komende decennia voor opgaven in ons gebied. De MRA biedt voor ons in dit geval hét middel om een effectieve lobby te kunnen voeren.

De colleges binnen onze regio hebben daarom in februari 2020 de speerpunten om in te brengen bepaald, veelal gebaseerd op eerder gemaakte afspraken zoals de RSA en het MIRT Oostkant Amsterdam en de status van Hilversum als sleutelgebied. Hierover bent u geïnformeerd via een informatiebrief MRA Verstedelijkingsstrategie d.d.19 februari 2020.

Wij benadrukken, ook bij het Rijk en in MRA-verband, dat voor de gemeentelijke ruimtelijke ordening kaders van de gemeenteraad leidend zijn. Dit draagvlak vinden wij heel belangrijk en de andere partijen in de MRA met ons. Het is echter ook aan het Rijk om het proces om te komen tot rijksinvesteringen te bepalen. De bevoegdheid voor besluiten over investeringen op nationaal schaalniveau berusten bij het Rijk en uiteindelijk de Tweede Kamer. Het is daarom ook aan het Rijk hoe zij dergelijke beslissingen voorbereiden, in dit geval via een gezamenlijk proces met de MRA. Wij achten het daarom ook van belang om de opgaven van de regio Gooi en Vechtstreek zo goed mogelijk naar voren (blijven) te brengen. Het niet tijdig acteren kan er toe leiden dat er voor lange tijd geen investeringen komen richting onze regio. Wij zijn ons bewust van dit spanningsveld. Daarbij is goed om te benadrukken dat in de verstedelijkingsstrategie geen onomkeerbare besluiten voor gemeenten worden genomen.

Bovenregionale opgaven Gooi en Vechtstreek

Uit onder meer de analyses voor de regionale samenwerking omgevingsvisie en het MIRT Oostkant Amsterdam blijkt dat er in onze regio diverse opgaven spelen. Bij ongewijzigd beleid ontstaat een scenario waarbij kwaliteiten en waarden van ons gebied sterk onder druk komen te staan. De werkgelegenheid neemt verder af, met extra druk op het wegennet, lokale en regionale voorzieningen en sociale tweedeling als gevolg. Ook is er een blijvende behoefte aan, met name, betaalbare woningen en is het ook gewenst om te sturen via woningbouw op de demografische ontwikkeling. Verder blijven er knelpunten op de weg en het spoor. De droogte van de laatste tijd geeft een indicatie van de gevolgen van klimaatverandering: het wordt vaker lang droog of er valt in korte tijd veel regen. De natuur en het watersysteem is hier nog niet op berekend. In het veengebied blijft de bodem dalen wat tot steeds grotere problemen leidt.

Veel opgaven kunnen door gemeenten zelf of samen met regiogemeenten of de provincie worden aangepakt. Er zijn echter ook vraagstukken die vanwege de hoge complexiteit, stapeling van opgaven, bevoegdheden of kosten vragen om inzet van het Rijk. Een belangrijke tafel hiervoor is het Rijk-MRA programma voor de Verstedelijkingsstrategie.

Stand van zaken na BO Leefomgeving

In het BO Leefomgeving van 8 juni jl. - waar aan de mail vanuit de MRA refereert - en in de voorbereidende Rijk-MRA stuurgroep, zijn de opgaven van onze regio goed naar voren gekomen. Specifiek noemen wij het volgende:

Onderzoek uit de MRA toont aan dat er in de MRA tussen 2020 en 2030 circa 140.000 banen bijkomen, waarvan veel bij OV-knooppunten. Ook blijkt circa 10% van werkgelegenheid qua locatie te sturen. In het BO Leefomgeving is afgesproken om deze 10% te spreiden over een aantal stadsharten buiten Amsterdam die zijn aangewezen als sleutelgebied, waaronder Hilversum. Daarbij wordt aangesloten op regionale profielen, zoals de mediasector. Het expliciet noemen van Hilversum is zeer welkom. Zonder extra inspanning zal de werkgelegenheid in onze regio verder gaan dalen. In het BO Leefomgeving wordt deze ontwikkeling gekoppeld aan het optimaal benutten van het bereikbaarheidssysteem, inclusief OV-knooppunten en (OV-)infrastructuur en het beter bereikbaar maken van arbeidsplaatsen voor met name praktisch en middelbaar opgeleiden. Dit zijn ingrepen waar de hele regio van profiteert.

Ook staan gebieden in onze regio op de versnellingslijst woningbouw 2020-2030. Aan deze versnellingslijst is mogelijk financiële steun vanuit het Rijk verbonden bij ontwikkeling van bestaande plannen binnen Hilversum, Gooise Meren en Crailo / Ter Gooi.

De komende periode tot aan het BO MIRT van november, waarin het verstedelijkingsconcept verder vormgegeven wordt, wordt de lobby hiertoe vanuit onze deelregio en ook op de andere voor onze deelregio geldende opgaven verder gevoerd.

Ontwikkelingen binnen de regio de komende periode

Veel ontwikkelingen in onze regio tot 2030 zijn uitgelijnd. Deze input wordt meegenomen als inzet van Gooi en Vechtstreek voor projecten, opgaven en 'sleutels' voor 2030 in Rijk-regiotrajecten. Ontwikkelingen voor na 2030 zijn nog niet uitgelijnd. Binnen gemeenten in onze regio loopt de komende tijd participatie rondom de omgevingsvisie, welke verder kijkt na 2030. We adviseren om daarbinnen de opgaven voor de gehele regio ook als gezamenlijke verantwoordelijkheid te (blijven) beschouwen. Iedere gemeente verkent in de eigen omgevingsvisies hoe zij daar de spreekwoordelijke steen aan bij kan dragen voor niet alleen de toekomst van de eigen gemeente, maar die van de hele regio in de toekomst.

Werkzaamheden binnen traject Verstedelijkingsstrategie de komende periode

Verdere uitwerking van het Verstedelijkingsconcept loopt ambtelijk deze zomer door. In het najaar ligt dit voor in het MRA platform Ruimte, waar wethouder Alexander Luijten onze deelregio vertegenwoordigt.

Richting het BO MIRT van november 2020 zullen de keuzes binnen het verstedelijkingsconcept van de MRA scherper worden en eerste stappen gezet worden richting fasering. De keuzevraagstukken over onder meer economie, mobiliteit, landschap, water en bodem voor de periode 2030-2050 worden verder uitgewerkt.

Het is daarbij van groot belang dat we de opgaven vanuit onze regio goed op de kaart houden en waar nodig aanscherpen. Relevante informatie, die naar voren komt uit lokale visietrajecten of regionale analyses zullen daarbij worden benut.

4. Consequenties

Relatie tot het traject regionaal koersdocument

De bovenregionale opgaven komen ook terug in de koersfase van de regionale samenwerking omgevingsvisie, die moet resulteren in een koersdocument. In dit koersdocument willen we tot gezamenlijke lange termijnambities voor de regio Gooi en Vechtstreek komen. Het koersdocument is echter een veel breder verhaal dan de inbreng in MRA verband. Binnen de Verstedelijkingsstrategie ligt de focus op zaken waar het Rijk nodig is. Doel van het koersdocument is een door de gemeenten gedragen document dat kan dienen als bouwsteen voor lokale omgevingsvisies met ruim voldoende gelegenheid voor een volwaardige inbreng van raden. In de komende maanden wordt hier verder aan gewerkt door verdere gesprekken met gebiedspartijen en raden (najaar). U wordt hier nader uitgebreid over geïnformeerd.

5. Communicatie en participatie

Zoals aangegeven wordt samen met de MRA wordt geprobeerd om na de zomer een nieuwe informatiebijeenkomst te organiseren over de Verstedelijkingsstrategie MRA (welke in alle deelregio's rondom dezelfde periode gehouden zal worden met de raadsleden binnen de betreffende gemeenten). Hierbij nogmaals vermeldende dat dit nog onder voorbehoud is van de ontwikkelingen rondom corona.

6. Vervolg

Werkzaamheden binnen traject Verstedelijkingsstrategie de komende periode

Verdere uitwerking van het Verstedelijkingsconcept loopt ambtelijk deze zomer door. In het najaar ligt dit voor in het MRA platform Ruimte, waar wethouder Alexander Luijten onze deelregio vertegenwoordigt. Richting het BO MIRT van november 2020 zullen de keuzes binnen het verstedelijkingsconcept van de MRA scherper worden en eerste stappen gezet worden richting fasering. De keuzevraagstukken over onder meer economie, mobiliteit, landschap, water en bodem voor de periode 2030-2050 worden verder uitgewerkt.

Het is daarbij van groot belang dat we de opgaven vanuit onze regio goed op de kaart houden en waar nodig aanscherpen. Relevante informatie, die naar voren komt uit lokale visietrajecten of regionale analyses, zoals de verkenning Bussum Zuid, zullen daarbij worden benut.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

Margriet van Schaik,
Waarnemend
gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde
Burgemeester